

Vastaus valtuustoaloitteeseen, ilmaiset kuukautissuojat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 48
358/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Johanna Holmäng on 16.12.2022 tehnyt valtuustoaloitteen ilmaisista kuukautissuojista hyvinvointialueen peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Aloitetta perustellaan sillä, että yhteiskunnan olisi sopeuduttava paremmin naisten olosuhteisiin ja että kuukautissuojien saatavuuden pitäisi olla yhtä itsestään selvää kuin se, että vessassa on vessapaperia. Aloitteen mukaan kuukautissuojien pitäisi olla ilmaisia, sillä kuukautissuoja on välttämätön hygieniatuote, jota ilman menstruovat ihmiset eivät voi olla. Kaikilla ei ole varaa ostaa sellaisia suojia kuin he haluaisivat tai heidän on harkittava, kuinka usein he voivat vaihtaa suojan tai onko heillä varaa ostaa uusi paketti siteitä. Ilmaisten kuukautissuojien jakaminen vähentäisi myös kuukautisiin yhä liittyvää tabua ja häpeää.

Hyvinvointialueen joissakin kouluissa on saatavilla ilmaisia kuukautissuojia, asia on silloin järjestetty oppilasraadoin tai vastaavan toimesta. Myös terveydenhoitajilla on usein varastossaan kuukautissuojia, joita he voivat tarvittaessa antaa niitä tarvitseville oppilaille. Vuonna 2022 Pohjanmaalla oli 12–19-vuotiaita tyttöjä ja naisia noin 8 100 henkeä, joille ilmaisia kuukautissuojia tarjottaisiin. Jos ajatellaan, että he käyttäisivät kaksi ilmaista kuukautissuojaa päivässä kolmena päivänä kuukaudessa ja yhdeksänä kuukautena vuodessa, olisi kuukautissuojien tarve runsaat 400 000 kuukautissuojaa vuodessa. Todennäköisesti kaikki eivät kuitenkaan käyttäisi palvelua, ainakaan tässä laajuudessa. Kuukautissuojia voisi olla vapaasti saatavilla vessoissa, mutta hävikin minimoimiseksi voidaan käyttää jakelulaitetta, joka antaa esimerkiksi yhden siteen/tamponin minuutissa.

Kuukautissuojien kustannukset ovat tasa-arvokysymys, ja asia on tärkeä nostaa esiin. Kuukautissuoja on kuitenkin normaali hygieniatuote, ei tuote, jota käytetään sairauden ehkäisemiseen tai hoitamiseen. Nuorten neuvominen ja ohjaaminen sopivien tuotteiden pariin ei myöskään ole asia, joka vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen. Hyvinvointialueella on noin 20 koulua vuosiluokille (6) 7–9 ja noin 35 toisen asteen oppilaitosta. Kuukautissuojia tarvitaan kuitenkin usein jo luokilla 5–6, miksi alakoulutkin olisi laskettava mukaan. Vaikka kyseessä on osittain kustannuskysymys, on se pikemminkin periaatteellinen kysymys hyvinvointialueen vastuualueesta. Jos ilmaisia kuukautissuojia halutaan tarjota kouluissa, asia kuuluu ennemminkin siihen osaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, joka kuuluu kuntien alaisuuteen. Valmistelu tukee yllä mainittuun viitaten ajatusta ilmaisista kuukautissuojista menstruoiville naisille, mutta se ei puolla sitä, että hyvinvointialue vastaisi siitä, että oppilaitoksissa olisi saatavilla ilmaisia kuukautissuojia oppilaille.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian hallituksen käsiteltäväksi

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen ja aloite toimitetaan hallitukselle.